

Broj: 03/2-50-3-699/09

Sarajevo, 14. 12. 2009. godine

IZVJEŠTAJ

o radionici „Saradnja obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH,,

U Bihaću je, 16. i 17. jula 2009., održana radionica pod nazivom „Saradnja obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH”.

Radionica je održana u organizaciji Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i uz pomoć Misije OSCE-a u BiH.

Radionica je organizirana u okviru realizacije Plana rada Zajedničke komisije za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (u daljnjem tekstu: Komisija) za 2009. godinu. Ona je nastavak radionice održane u Zenici u martu ove godine, na kojoj su utvđeni konkretni problemi u domenu saradnje obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH.

Cilj skupa bio je unapređenje saradnje između obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH u oblasti primjene posebnih istražnih radnji, tajnog prikupljanja podataka i procesa sigurnosnih provjera, kao i utvrđivanje eventualnih slabosti i predlaganje konkretnih prijedloga.

U radu radionice učestvovali su:

Iz Komisije:

Mirko Okolić, predsjedavajući
Božo Rajić, prvi zamjenik predsjedavajućeg
Šemsudin Mehmedović, drugi zamjenik predsjedavajućeg
Zoran Koprivica, član
Sadik Bahtić, član
Drago Ljubičić, član
Hazim Rančić, član
Slavko Jovičić, član
Sadka Đonko, sekretar
Predrag Nikolić, stručni savjetnik.

Iz Tužilaštva BiH

Milorad Barašin, glavni tužilac
Boris Grubešić, stručni savjetnik

Iz Obavještajno-sigurnosne agencije BiH

Ivan Ćosić, glavni inspektor
Jasminko Žunić, direktor Operativno-tehničkog direktorata
Siniša Đukić, zamjenik direktora Centra za obuku
Zoran Kuljanin, šef Odjeljenja za sigurnosne provjere

Iz Predsjedništva BiH

Đuro Beronja, savjetnik predsjedavajućeg za sigurnost

Iz Ministarstva sigurnosti BiH

Mate Miletić, šef Sektora za zaštitu tajnih podataka

Amila Smajkić, stručni saradnik za dozvole

Iz Ministarstva odbrane BiH

Ismail Biber, šef Odsjeka

Jozo Perić, šef Odsjeka za sigurnost i protuobavještajne poslove

Iz Granične policije BiH

Jozo Ćorluka, savjetnik direktora

Državna agencija za istrage i zaštitu BiH (SIPA)

Boris Ivanović, načelnik Službe za operativnu podršku

Služba za poslove sa strancima BiH

Rade Kovač, načelnik Sektora za operativnu podršku i upravne poslove

Ivo Ramljak, načelnik Sektora za readmisiju, prihvat i smještaj

Federalno zužilaštvo BiH

Zdravko Knežević, glavni federalni tužilac

Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova

Admir Katica, savjetnik ministra

Federalna uprava policije

Zlatko Miletić, direktor

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske – Uprava kriminalističke policije

Miroslav Koštrešević, inspektor operativne tehnike

Milomir Čodo, šef Odsjeka za istrage ratnih zločina

Iz Ambasade Austrije u BiH

Pukovnik Thomas Rois, vojni ataše

Iz Misije OSCE-a u BiH

Brigadni general Ulrich Heider, direktor Odjela za sigurnosnu saradnju

Jasna Dragičević, stručni saradnik za odnose s parlamentima

Tanja Pašić, asistent

Šejla Bektašević, dipl. pravnik

Lejla Hadžiahmić, IRU projekt oficir

Amra Kurtović, prevodilac

Zsolt Varga, prevodilac

Glavni štab NATO- a BiH

Akim Kalayci, major

Đemal Đulić, administ.specijalist

Dario Šikuljak, pravni savjetnik

Ured visokog predstavnika u BiH

Johannes Viereck, šef političko-vojne sekcije

Učesnicima se obratio predsjedavajući Komisije Mirko Okolić, koji je, u ime Komisije, pozdravio, prisutne.

Istakao je da je radionica nastavak seminara koji je održan u Zenici u martu ove godine.

Prisutne je upoznao s visokim stepenom realizacije zaključaka s tog seminara istakavši kako je to ujedno i jasan pokazatelj uspjeha seminara.

Pored ostalih zaključaka koji su realizirani, istakao je zaključak koji se odnosio na opremanje Obavještajno-sigurnosne agencije BiH sa sredstvima za borbu protiv ilegalnog presretanja telekomunikacija, provjeru zaposlenih u telekomoperaterima koji imaju mogućnost pristupa sredstvima za presretanje telekomunikacija, formiranje interresorne parlamentarne grupe za usklađivanje zakona i rad radne grupe Vijeća ministara BiH na uspostavljanju jedinstvenog sistema razmjene podataka između sigurnosnih institucija u BiH.

Iz Misije OSCE-a u BiH prisutnima se obratio general Urlih Hajder, direktor Odjela za sigurnosnu saradnju. U svom izlaganju ocijenio je uspješnim prethodni seminar i izrazio ubjeđenje da će i ova radionica nastaviti s uspješnim rezultatima koji će doprinijeti jačanju sigurnosne situacije u BiH. Naglasio je da Misija OSCE-a prepoznaje važnost saradnje obavještajno-sigurnosnog sektora i pravosuđa u BiH i da će i ubuduće podržavati održavanje ovakvih radionica.

Za vrijeme trajanja radionice obrađeno je nekoliko tema koje su se odnosile na pitanja tajnog prikupljanja podataka, primjene posebnih istražnih radnji i sigurnosne provjere, kako slijedi:

Tajno prikupljanje podataka

O tajnom prikupljanju podataka govorio je Siniša Đukić iz Obavještajno-sigurnosne agencije BiH.

Prisutne je upoznao s načinima i vrstama prikupljanja tajnih podataka kao što su prikupljanje putem ljudskih izvora (HUMINT), prikupljanje pomoću tehničkih sredstava (TEHINT), putem komunikacijskih sredstava (COMINT), a naročitu pažnju posvetio je prikupljanju podataka iz otvorenih izvora (OSINT).

Naglasio je da postoji značajna razlika između mjera tajnog prikupljanja podataka i posebnih istražnih radnji. Za posebne istražne radnje zaduženi su policijski organi čiji je cilj prikupljanje dokaznih materijala, dok se obavještajna agencija bavi tajnim prikupljanjem podataka. S tim u vezi njen rad je preventivnog karaktera.

Mjere tajnog prikupljanja podataka podrazumijevaju i tajno praćenje lica, audio i videonadzor prostorija, ali i tajni pretres, ako za to postoji potreba.

Nakon prezentacije uslijedila je rasprava u kojoj su učestvovali: Slavko Jovičić, Drago Ljubičić, Milorad Barašin, Zlatko Miletić, Boris Ivanović, Zdravko Knežević, Mirko Okolić, Božo Rajić, Čedo Milomir i Ismail Biber.

Pitanja o ovoj temi uglavnom su se odnosila na ustupanje informacija drugim institucijama i postupke u situacijama kada je potrebno hitno djelovati.

Đukić je naglasio da je zakonom propisano ko može biti korisnik informacije, odnosno obavještajne spoznaje do koje dođe OSABiH. Također je naglasio da OSABiH informacije dostavlja na zahtjev, ali i po potrebi. Uz svaku informaciju koju dostavlja, šalje i upitnik korisniku u kojem se daje mogućnost ocjenjivanja kvaliteta i korisnosti dostavljene informacije.

Kada su u pitanju slučajevi u kojima bi dostavljanje informacije nadležnoj instituciji redovnim postupkom moglo ugroziti sigurnost, informacije se dostavljaju po hitnoj proceduri gdje do izražaja dolazi dobra saradnja sigurnosnih institucija u BiH. Dosadašnja iskustva potvrdila su efikasnost takvog načina rada.

Zakonito presretanje telekomunikacija

O zakonitom presretanju telekomunikacija govorili su predstavnici OSABiH, SIPABiH i entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova.

Oni su u svojim izlaganjima upoznali učesnike s radom na zakonitom presretanju telekomunikacija. Jasenko Žunić iz OSABiH govorio je o radu interfejs centra OSABiH naglasivši da je Agencija razvila procedure, a mogućnosti zloupotrebe sredstava za zakonito presretanje svode se na minimum.

Boris Ivanović govorio je o upotrebi zakonitog presretanja telekomunikacija u SIPA-i i istakao značajan doprinos jer prikupljeni podaci imaju veliki značaj za rješavanje pojedinih slučajeva.

Miroslav Kostrešević iz MUP-a RS-a govorio je o problemima saradnje s telekom operaterima koji ne ispunjavaju zakonom propisane obaveze jer zakonom nisu precizirane sankcije. Ukazao je na potrebu da se to pitanje bolje zakonski riješi.

Admir Katica, predstavnik Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, naglasio je da su pokrenuli inicijativu obuke kadrova koji rade na posebnim istražnim radnjama kako bi što kvalitetnije obavljali povjerene poslove.

Božo Rajić, član Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH, postavio je pitanje koje se odnosilo na provjere zaposlenih u telekom operaterima i mogućnosti zloupotrebe sistema s njihove strane.

Gospodin Žunić objasnio je da su mogućnosti zloupotrebe kao i neregistriranog korištenja sistema zahvaljujući najsavremenijim tehničkim rješenjima svedenje na minimum.

Vezano za sigurnosne provjere Mate Miletić iz Ministarstva sigurnosti BiH istakao je da su u toku su provjere zaposlenih u telekom operaterima koji imaju mogućnost pristupa sistemima za presretanje.

Nakon prezentacija, u raspravi su učestvovali: Božo Rajić, Zlatko Miletić, Mirko Okolić, Milorad Barašin, Hazim Rančić i Ivan Ćosić.

Istaknuto je da je zakonito presretanje telekomunikacija koje provode nadležne institucije i agencije BiH treba da budu u službi njenih građana, te da opasnost po sigurnost građana dolazi od onih koji neovlašteno i nezakonito vrše presretanje telekomunikacija.

Još jednom je naglašeno da je jedna od slabosti sigurnosnog sistema u lošoj opremljenosti za detekciju i borbu protiv nezakonitog presretanja telekomunikacija, ali je naglašeno da je Komisija već dala podršku nabavci takve opreme za potrebe OSABiH.

Posebne istražne radnje

O temi posebnih istražnih radnji govorili su predstavnici SIPA-e, Tužilaštva BiH i entitetskih ministarstava unutrašnjih poslova.

Boris Ivanović, načelnik Službe za operativnu podršku SIPA-e, rekao je da su posebne istražne radnje značajno sredstvo u pribavljanju dokaznih materijala i rješavanju predmeta SIPA-e. Kada je u pitanju SIPA, istakao je da ona sve istražne radnje provodi u skladu s odobrenjem Suda BiH, a uz pomoć Tužilaštva BiH.

Milorad Barašin, glavni tužilac BiH, istakao je da je danas vrlo teško prikupiti kvalitetan dokazni materijal. U tom smislu Tužilaštvo BiH od nadležnih koji podnose zahtjeve za odobrenje posebnih istražnih radnji, zahtijeva kompletnu i potpunu dokumentaciju. Često se dešava da obrazloženja i pribavljeni dokazi nisu dovoljni za odobrenje primjene posebnih istražnih radnji.

Zlatko Miletić, direktor Federalne uprave policije, u prilog izlaganju glavnog tužioca naveo je činjenicu da je osjetan nedostatak znanja o tome kako informacije prikupljene posebnim istražnim radnjama prevesti u dokazni materijal.

Predložio je još jednom hitnu obuku zaposlenih u svim policijskim agencijama u BiH po pitanju primjene posebnih istražnih radnji.

Zlatko Miletić i Milorad Barašin također su govorili o posebnim istražiocima naglasivši da je uz njihovu pomoć došlo do hapšenja velikog broja kriminalaca. Oni su također naveli primjer uspješne koordinacije i saradnje policijskih agencija koje su nakon šest mjeseci istraga rezultirale hapšenjem velikog broja kriminalaca. Naročito su istakli činjenicu da sve vrijeme istrage nijedna informacija nije izašla u javnost.

U raspravi su učestvovali: Ivan Ćosić, Mirko Okolić, Drago Ljubičić, Zoran Koprivica, i Mate Miletić, Čodo Milomir, Admir Katica i Zdravko Knežević.

Sigurnosne provjere

O sigurnosnim provjerama govorili su: Mate Miletić, šef Sektora za zaštitu tajnih podataka u Ministarstvu sigurnosti BiH, Zoran Kuljanin, šef Odjeljenja za sigurnosne provjere OSABiH, Boris Ivanović, načelnik Službe za operativnu podršku, i Jozo Ćorluka, savjetnik direktora Granične policije BiH.

Mate Miletić upoznao je prisutne s problemima s kojima se susreće u radu Sektora. Najveći problemi, prema njegovoj ocjeni, nalaze se na kantonalnom i entitetskom nivou, gdje pojedini kantoni ne dostavljaju tražene informacije i tako koče proces sigurnosnih provjera. Naglasio je važnost provjera imajući u vidu obaveze koje proističu iz Sporazuma zaključenim s NATO-om i obavezama prema EU. Naveo je primjere gdje službenici koji rukuju povjerljivim dokumentima nemaju za to adekvatnu sigurnosnu provjeru, što je u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka.

S ciljem rješavanja navedenih problema, istakao je da je Sektor za zaštitu tajnih podataka održao nekoliko sastanaka s predstavnicima MUP-a RS-a i MUP-a FBiH.

Federalni tužilac naglasio je da nije problem na samim tužilaštvima nego u strukturama koje nemaju interesa da se provede proces provjera.

U raspravi su učestvovali: Zlatko Miletić, Drago Ljubičić i Ivan Ćosić.

Istaknuto je da je problem u velikom broju onih koji ne ispunjavaju uslove za sigurnosnu provjeru i protiv koji postoji niz krivičnih prijava, a koji se nalaze na najvišim pozicijama u državnim institucijama i organima. Oni namjerno koče i opstruiraju rad i tužilaštava i Ministarstva sigurnosti BiH. Izražena je iskrena želja da će to pitanje uskoro biti riješeno.

U vezi sa žalbama podnesenim na rješenja o odbijanju zahtjeva za sigurnosne provjere, Mate Miletić informirao je prisutne da je Sektor uputio zahtjev ministru sigurnosti BiH za osnivanje Komisije za žalbe, te da je proces popunjavanja Komisije u toku.

Sigurnosne provjere i pravosuđe u BiH

- Kako unaprijediti saradnju –

O ovoj temi govorili su: Amila Smajkić, Milorad Barašin, Zdravko Knežević, Zlatko Miletić, Mate Miletić i Milomir Čodo.

Predstavnici Ministarstva sigurnosti BiH iznijeli su problem što pravosudni organi ne dostavljaju podatke u procesu sigurnosnih provjera. To se odnosi na podatke koji se vode u kaznenoj evidenciji.

Istaknuto je da su pravosudni organi zatrpani zahtjevima Ministarstva sigurnosti BiH za davanjem navedenih podataka. Zahtjevi za davanjem ovih kao i statističkih podataka nisu realni jer bi svakodnevno trebalo angažirati veći broj ljudi koji bi ih pripremali. Organi nisu ni kadrovski popunjeni kako bi odgovorili tim zahtjevima.

Naglašeno je da se, kada se radi o zahtjevima za dostavljanje podataka iz kaznene evidencije, mora voditi računa o ljudskim pravima kao i posljedicama koje mogu nastati za određeno lice za koje se daje podatak. S tim u vezi ovo su jako složeni i delikatni poslovi. Podaci iz ovih evidencija mogu se davati samo u skladu sa zakonom, znači mora postojati zakonski osnov za njihovo davanje. Prilikom davanja podataka iz kaznene evidencije mora se uzeti u obzir, pored Zakona o zaštiti tajnih podataka, i više drugih zakona kojima je ova oblast regulirana.

Konstatirano da postoji neusklađenost pojedinih zakonskih odredbi te potreba da se izvrše izmjene pojedinih zakona u smislu preciziranja odredbi u pogledu davanja podataka iz kaznene evidencije. Imajući u vidu da su u toku izmjene i dopuna Zakona o zaštiti tajnih podataka, to će biti prilika za njegovu dopunu, odnosno izmjenu u smislu preciziranja odredbi koje se odnose na davanje podsataka iz kaznene evidencije.

U raspravi su učestvovali: Slavko Jovičić, Hazim Rančić, Ivan Ćosić i Đuro Beronja. Nakon rasprave, učesnici su se saglasili da je i ova radionica postigla zadate ciljeve. Na kraju radionice doneseni su sljedeći

ZAKLJUČCI

1. POTREBNA JE VEĆA SARADNJA OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNOG SEKTORA S PRAVOSUĐEM U BIH.
2. PREPORUČUJE SE PREDSTAVNICIMA MINISTARSTVA PRAVDE BIH, SUDA BIH, OKRUŽNIH I KANTONALNIH SUDOVA I TUŽILAŠTAVA U BIH, SIPA-E, GRANIČNE POLICIJE, FMUP-A I MUP-A RS-A ORGANIZIRANJE ZAJEDNIČKOG SASTANKA NA KOJEM ĆE INICIRATI OBUKU IZ OBLASTI PRIMJENE POSEBNIH ISTRAŽNIH RADNJI ZA ZAPOSLENE U AGENCIJAMA ZA PROVOĐENJE ZAKONA U BIH, KAO I OBUKU PRIPADNIKA OSABIH U PRIKUPLJANJU TAJNIH PODATAKA.
3. PREDSTAVNICI MINISTARSTVA ODBRANE BIH I OBAVJEŠTAJNO-SIGURNOSNE AGENCIJE BIH RAZMOTRIT ĆE DOSADAŠNJE PROVOĐENJE MEMORANDUMA O SARADNJI I SAČINITI PRIJEDLOGE ZA UNAPREĐENJE SARADNJE.
4. PREPORUČUJE SE INTERRESORNOJ PARLAMENTARNOJ RADNOJ GRUPI DA IZVRŠI USKLAĐIVANJE ODREDBI ZAKONA O TELEKOMUNIKACIJAMA, ZAKONA O KRIVIČNOM POSTUPKU, ZAKONA O OSABIH I ZAKONA KOJI REGULIRAJU RAD AGENCIJA KOJE PROVODE ZAKON U BIH U SMISLU PRIMJENE POSEBNIH ISTRAŽNIH RADNJI I MJERA TAJNOG PRIKUPLJANJA PODATAKA. RADNA GRUPA ĆE, UZ OSTALO, NAROČITO RAZMOTRITI FORMU I SADRŽAJ NAREDBE ZA PROVOĐENJE PRIVREMENIH ISTRAŽNIH MJERA, A POSEBNO PITANJE USMENIH SUDSKIH NAREDBI I PITANJE PRAVA LICA PROTIV KOJIH JE RADNJA BILA PREDUZETA.
5. MINISTARSTVO SIGURNOSTI BIH IZVRŠIT ĆE ANALIZU DOSADAŠNJEG PROVOĐENJA ZAKONA O ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA NA SVIM NIVOIMA VLASTI U BIH I SAČINITI IZVJEŠTAJ S PREPORUKAMA ZA OTKLANJANE NEDOSTATAKA ZAJEDNIČKOJ KOMISIJI ZA NADZOR NAD RADOM OSA BIH.
6. URED SEKRETARA ZAJEDNIČKE KOMISIJE PLANOM RADA SLJEDEĆE RADIONICE OBUHVATIT ĆE TEMU „SARADNJA SLUŽBE ZA POSLOVE SA STRANCIMA SA OSABIH I DRUGIM AGENCIJAMA ZA PROVOĐENJE ZAKONA U BIH.“

Predsjedavajući Komisije Mirko Okolić zahvalio se svim učesnicima radionice na doprinosu u njenom radu.

Također se zahvalio OSCE-u na osiguranju finansijskih sredstava za njeno održavanje.

Za praćenje provođenja ovih zaključaka zadužen je Ured sekretara Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSABiH.

**Predsjedavajući Komisije
mr. Mirko Okolić**

Dostavljeno:

-naslovu

-a/a